

som man ikke kan faae fat paa. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at der i det vestlige og nordlige Syland — ogsaa i enkelte andre Egne af Landet, men da navnlig der — endnu mange Steder findes saa daarlig en Markfred, at Kreaturerne en stor Del af Aaret gaa løse fra den Enes Mark til den Andens, og de enkelte Mænd, der dels gennem en grundigere og omhyggeligere Drift af deres Jorder, dels gennem en rigtig Erkjendelse af Betingelserne derfor have søgt at hævde Markfreden, have været fuldstændig ude af Stand dertil. Ved almindelige Jordvolbe kan det ikke lade sig gjøre, idet Kreaturer og især Faar uden Bannfælgighed gaa over selv kostbare Jordvolbe, og levende Hegn kunne ikke tilveiebringes af den Bessaffenhed, at de yde en virkelig Markfred. Naar man har havt Exempler paa, at Gierne have været nødsagede til at holde næsten permanent Vagt ved deres Grændser for at beskytte Jorderne imod Kreaturer, og at de undertiden kunne blive ved at jage den samme Flok Kreaturer i Uger og Maaneder fra deres Marker, uden dog at kunne forhindre, at Vinterjæden eller anden Afgrøde ødelægges, forekommer det mig, at det er en uundgaaelig Nødvendighed, at man maa have til Raadighed det sidste Hjælpe-middel, som er det Gæste, man kan bruge, nemlig at drebe disse Kreaturer eller at fjerne dem, paa hvilken Maade man anser for rigtig, da alt Andet viser sig forgjæves. Der er ogsaa en anden Omstændighed i disse Egne af Landet, hvorpaa jeg vil henlede Opmærksomheden, og det er den, at det ofte er meget vanskeligt at komme til Kundskab om, hvem Kreaturerne tilhøre, hvoraf følger, at det, naar Kreaturer ere bortjagede, er umuligt at henvende sig til Kreaturerens Eier om Erstatning. Der findes store Faareflokk, ofte paa en Enes og indtil et halvt Hundrede Stykker, som i Miles Udstrækning drive omkring paa fremmede Jorder, og hvis Eiere det ikke — det er Tilfælde, som ligge indenfor min egen Erfaring — har været muligt at opspørge, naar man efterat have optaget dem, for at undgaa at gribe til den Uvej at anmeldte Sagen for Sognefogden og at foranledige Auktion, har beholdt Faarene og har sendt

Bud omkring i Byerne for at faae at vide, hvem de tilhørte. Man vil altsaa indse, at Straffebestemmelserne, fordi man i Egne af Landet, hvor Markfreden allerede er etableret paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade, finder dem strenge, ikke derfor kunne anses for strenge paa Egne, hvor Markfreden ikke findes. Man maa huske paa, at der er et simpelt Middel imod overdreven Strengthed, nemlig det, at enhver god Nabo ikke uden Nødvendighed vil begynde Strid med sin Nabo, men at man i de fleste Tilfælde vil søge venstabelig at jevne de smaa Sammenstød af denne Bessaffenhed, som kunne finde Sted, og kun gribe til Anmeldelse af strenge Midler, naar man ikke har nogen anden Beskyttelse. Ogsaa med Hensyn til et Forsvar, som er ført af min ærede Nabo (Nabben) for Hundene, maa jeg, hvor megen Kjærlighed jeg end har til Hunde, udtale, at jeg tror ikke, det kan gaa. En Hund kan ofte være en af de mest ufrehommelige Naboer, man kan have, og man har endog ikke sjældent set temmelig alvorlige Ulykkestilfælde foranledigede ved Hunde. Det Samme gjælder med Hensyn til Kreaturer paa Veiene. Naar man har forsvaret Græsning paa Veikanterne, kan jeg vel til en vis Grad erkjende det Begrundede i, hvad derom er fremsført, men jeg maa dog ved Siden deraf bemærke, at der ogsaa efter min Erfaring, og vistnok efter de fleste ærede Medlemmers Erfaring, er opstaaet ikke saa virkelig alvorlige Ulykkestilfælde ved Kreaturer, som græsede paa Veiene, idet Mennesker ligesvem have tilsat Livet eller have brudt Arme og Ben ved, at Hestene ere blevne styrt for saadanne Kreaturer. Man maa ogsaa huske paa, at Veiene dog ere kostbare Anlæg, og at disse Anlæg først og fremmest skulde tjene til Opfyldelse af den Hensigt, hvori de ere anlagte; Græsningen paa Veiene er dog af en temmelig underordnet Interesse i Sammenligning med, at Veiene virkelig kunne svare til deres Hensigt.

Corn. Petersen: Det er jo meget rigtigt, hvad den sidste ærede Taler sagde, at nærmest tale vi om det, vi bedst kjende, men saavidt jeg har lagt Mærke til det — og det